

REALISATIE BUITENRUIMTE ATLASGEBOUW TU/E

Wordt het Zürich, Stockholm of Eindhoven? De getalenteerde technische student kijkt bij de keuze voor een technische universiteit tegenwoordig verder dan kwaliteit van onderwijs. Even belangrijk is de fysieke omgeving van de campus. **BTL Realisatie**, vestiging Veldhoven realiseerde in opdracht van de Technische Universiteit Eindhoven de buitenruimte van het Atlasgebouw, het meest duurzame onderwijsgebouw ter wereld, naar een ontwerp van MTD landschapsarchitecten uit 's-Hertogenbosch. "Wie van bovenaf naar de campus kijkt, ziet één grote groene loper."

DE TUIN VAN MIEN RUYS IS OMGEVORMD TOT VLINDERTUIN, MET BEHOUD VAN DE BESTAANDE HOOGTEVERSCHILLEN.

OM HET ATLASGEBOUW IS GEKOZEN VOOR EEN OMLUSTING VAN HEDERA. "GROTE VLAKKEN, DAT HEEFT DIT STOERE GEBOUW NODIG."

EEN VERBINDENDE GROENE LOPER

'Een ontwerp realiseren in een levende omgeving waar nog wordt gebouwd, kan alleen als iedereen goed en tijdig met elkaar schakelt'

DE NIEUWE FIETSPARKEERPLAATS, TOT STAND GEBRACHT IN EEN COMPLEXE PUZZEL WAARBIJ REKENING MOEST WORDEN GEHOUDEN MET BOUWERS, INSTALLATEURS, OPDRACHTGEVER, ARCHITECT EN GEBRUIKERS.

Duizenden mensen komen er per dag en toch voelt het als een oase van rust: de buitenruimte van het gerenoveerde Atlasgebouw, hoofdgebouw van de TU/e. Te midden van de studenten zijn vier mensen met elkaar in gesprek. Af en toe wijzen ze iets aan. Samen werkten ze aan de realisatie van de buitenruimte. Opdrachtgever Sonja Rijlaarsdam (projectleider Real Estate Management TU/e), Frank Meijer en Erik van den Akker (directeur/landschapsarchitect en technisch adviseur landschapsarchitectenbureau MTD) en Thijs Remmers (projectleider BTL Realisatie).

INTEGRAAL ONTWERP

"Kijk, daar kunnen mensen heerlijk samen zitten." Opdrachtgever Sonja Rijlaarsdam wijst naar het buitenteras dat het gebouw aan de oostzijde optisch verlengt. Het creëren van ontmoetingen, verbinding in een aangename Groene zone. Het is precies wat MTD – sinds 2011 betrokken bij de inrichting van de nieuwe Campus – voor ogen had tijdens het ontwerp van de integrale visie. Daarbij was het van groot belang om de campus te zoneren wat betreft verkeer en om het langzaam verkeer optimaal te faciliteren. Tenslotte wordt er steeds gestreefd naar een integrale aanpak met de architecten om de gebouwen optimaal in te passen in het concept van MTD.

Wie van bovenaf naar het gebied kijkt, ziet één groot meanderend groen lint dat zich uitstrekt naar het centrum van de stad: de zogenaamde Groene Loper. Stad en campus, universiteit en hogeschool, wonen en werken – de Groene Loper verbindt.

REALISATIE TIJDENS BOUW

Logistiek en toegankelijkheid, dat waren in een notendop de grootste uitdagingen toen BTL Realisatie met de uitvoering begon. Rijlaarsdam: "We wilden zo min mogelijk overlast voor de gebruikers en de inhuizones waar mogelijk openhouden." Remmers: "Toen we in 2018 begonnen met de realisatie van de buitenruimte van het Atlasgebouw, werd er nog gebouwd. De eerste bouwvergadering ging dan ook over de fasering. Waar en hoe kunnen beide partijen naast elkaar werken zonder elkaar te hinderen? Hoe maken we veilige rijroutes?"

COMPLEXE PUZZEL

Samen met stakeholders legde Remmers een complexe puzzel waarin hij rekening moest houden met bouwers, installateurs, opdrachtgever, architect – en niet in de laatste plaats: gebruikers. Door de buitenruimte in wording liepen en fietsten iedere dag hordes mensen. Een ware uitdaging tijdens het

VAN BOVENAF GEZIEN IS DE HERINGERICHTE CAMPUS VAN DE TU/E EEN GROTE GROENE LOPER.
BRON: MTD LANDSCHAPSARCHITECTEN

verwijderen van een schijnbaar oneindig labyrint aan kabels en leidingen en het aanleggen van een nieuwe fietsparkeerplaats. Daarbij waakte MTD continu over een hoge kwaliteit van uitvoering.

ANTICIPEREN

Werken in een levende omgeving is uitdagend, beaamt Remmers. "Denk aan een restaurant dat iedere dag bevoorrad moet worden, een inhuizing met 200 vrachtwagens die spullen af komen leveren. In het begin is het zaak overzicht te creëren en daarna is belangrijk om voortdurend te anticiperen op alle werkzaamheden, zodat

ONTWERP VOOR DE BUITENRUIMTE RONDOM HET ATLASGEBOUW.
BRON: MTD LANDSCHAPSARCHITECTEN

ieders werk kan doorlopen. Daarbij is het van belang de overeengekomen planning te waarborgen."

BINNEN EN BUITEN IN HARMONIE

De landschapsarchitecten, de uitvoerder, de opdrachtgever, samen loopt het viertal een rondje om het gebouw heen. Rijlaarsdam kijkt tevreden om zich heen. "Het oogt nu zoveel lichter, opener, rustiger. Binnen en buiten vloeien in elkaar over. De auto's hebben plaatsgemaakt voor lichte, open lanen en groen."

DE JUISTE VERHOUDINGEN

De harmonie is het effect van de gemaakte keuzes in bestrating en beplanting, legt Meijer uit. "De juiste verhoudingen, daar draait het om. Om het Atlasgebouw hebben we bijvoorbeeld gekozen voor een grote omlijsting van hederan aan alle zijden. Het zijn relatief grote vlakken, maar dat heeft dit enorme en stoere gebouw nodig. De grote groene vlakken en de lange lijnen geven overzicht." Van den Akker: "Hedera, eiken, robinia, hazelaar, cercidiphyllum, gleditsia – voornamelijk soorten die bewezen hebben het goed te doen in Nederland en dus duurzaam zijn."

DUURZAME KEUZES

In 2019 kreeg het gasloze Atlasgebouw de BREEAM-award voor het meest duurzame onderwijsgebouw ter wereld. Om aanvoerder van de lijst te zijn, moesten ook op het terrein duurzame keuzes gemaakt worden. MTD vormde de tuin van Mien Ruys daarom om tot een vlindertuin (met behoud van de bestaande hoogteverschillen). De weelderige paarse tuin vormt een prikkelend contrast met de strakke lijnen van het gebouw. Rijlaarsdam: "Fantastisch

DE BUITENRUIMTE VAN HET ATLASGEBOUW IS EEN AANGENAAM, GROEN VERBLIJFSGEBIED GEWORDEN.

voor de biodiversiteit op het terrein. Mogelijk komen deze vlindertuinen met insectenhôtels op meer plekken op de campus."

PUNTJES OP DE I

De bestrating wat ophogen, bouwmaterialen verwijderen... de realisatie van de buitenruimte is bijna klaar. Waar is de opdrachtgever het meest tevreden over als het gaat om de realisatie? "De flexibiliteit van alle betrokkenen", zegt Rijlaarsdam direct. "Een ontwerp realiseren in een levende omgeving waar nog wordt gebouwd, kan alleen als iedereen goed en tijdig met elkaar schakelt."

ZO GEWORDEN ALS BEDACHT

Remmers en Van den Akker kijken terug op een

geslaagd project. "Met zijn allen hebben we de deadline gehaald, daar ben ik wel trots op." Van den Akker: "Prettig aan BTL Realisatie is dat ze doorvragen bij onduidelijkheden, meedenken en niet zomaar interpreteren en acteren." Meijer: "Studeren is meer dan leren. Daarvoor is een aantrekkelijke belevingswereld nodig waarin je ook kunt ontmoeten en verbinden. Een openbare ruimte die inspeelt op de behoefte van de gebruikers, die aansluit bij de maat en schaal van de enorme gebouwen en toch een menselijke maat heeft. Dat is wat dit inrichtingsplan biedt." Nog even en ook het beroemde standbeeld van de technische student staat weer op zijn plaats, ditmaal met uitzicht over de nieuwe vijver. Verzonken in gedachten, verbonden met de groene loper.

DE HOOFDINGANG VAN HET ATLASGEBOUW.